

PATRIARHUL GENETICII ȘI AMELIORĂRII PORUMBULUI ACADEMICIANUL VASILE MICU LA 80 DE ANI

Născut la 18 octombrie 1938, în satul Olișcani, azi rn. Șoldănești.

Agronom, domeniul de cercetare: genetică, ameliorare și seminologie.

Doctor habilitat în biologie (1979), profesor universitar (1995). Membru al Academiei de Științe din Rusia (1991), Ucraina (1993), România (1994) și Belarus (1995). Membru corespondent (1989) și membru titular (1993) al Academiei de Științe a Moldovei.

Să vorbești despre activitatea unui savant este o mare onoare ce implică însă și o mare responsabilitate, iar dacă e să ne referim la Vasile Micu, membru titular a cinci Academii de Științe, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat, cavaler al „Ordinului Republicii” și deținător al Medaliei „Dimitrie Cantemir”, responsabilitatea este, cel puțin, dublă.

Să începem, deci, pas cu pas, rând cu rând...

Vasilică, căci așa îl dezmiardau părinții pe cel deal treilea copil din cei șapte, s-a născut la 18 octombrie 1938, în familia lui Efim Micu și Alexandra Micu (Pistru), țărani înstăriți din comuna Olișcani, Șoldănești, de la care a și moștenit dragostea pentru natură și pământ. Învață la școala medie incompletă din satul natal, după care, ascultând de sfatul părinților, merge la Școala Agricolă din Cucuruzeni (1952–1956), instituție care a pus bazele formării unei pleiade de personalități marcante în domeniul agriculturii din Republica Moldova. Absolvă școala cu mențiune și în toamna anului 1956 este admis la Facultatea de Agronomie a Institutului Agricol din Chișinău (în prezent Universitatea Agrară de Stat din Moldova). Urmează cinci ani de studii aprofundate în domeniul agriculturii, studentul Vasile Micu fiind pasionat, în special, de selecția și ameliorarea culturilor de câmp. La *alma mater* o cunoaște pe Maria Tașci, studentă la aceeași facultate, care îi va deveni soție, dragostea lor, cu timpul, fiind tot mai puternică.

După absolvirea institutului, obținând calificarea de specialist cu studii superioare și diploma cu mențiune, este angajat ca agronom-șef la Gospodăria di-

dactică „Chetrosu”. În toamna anului 1962, peste doi ani de activitate practică în teren, este admis la doctoratură în cadrul Secției de Genetică a Plantelor a Academiei de Științe a RSSM, iar în anul 1967 susține cu succes teza de doctor în științe agricole la tema „Studierea colecției de soiuri și linii ale porumbului cu bobul îndurata pentru sinteza în baza lor a hibridilor în condițiile Moldovei”.

În perioada 1965–1969, activează în calitate de colaborator științific inferior la Secția de Genetică a Plantelor a Academiei de Științe a RSSM, fiind, ulterior, promovată în funcția de cercetător științific superior (1969–1974). În anul 1974, odată cu fondarea Institutului de Cercetări Științifice pentru Porumb și Sorg al Asociației Științifice de Producție (AȘP) „Hibrid”, este numit șef al Laboratorului de Genetică al acestei instituții. În același an vede lumina tiparului prima sa monografie *Mutațiile spontane la porumb*.

Activând în cadrul institutului, Vasile Micu continuă cercetările în domeniul geneticii și ameliorării culturii porumbului, iar în 1979, la Harkov, susține teza de doctor habilitat în științe biologice, la specialitatea Genetică, cu tema „Studierea genetică a mutațiilor spontane la porumb în scopul sporirii eficienței selecției”. Rezultatele obținute pe parcursul anilor sunt sintetizate în cea de a doua monografie – *Cercetări de genetică la porumb*, editată în anul 1981. Lucrarea, care cuprinde descrierea și clasificarea a circa 450 de gene și combinații de gene și a peste 1 900 de mutații spontane, inclusiv forme noi, precum porumbul fără panicul, mutantele cu două panicule și stigmată defec-

tive etc., a fost cu valoare de unicat pe acele timpuri, nu doar în spațiul fostei URSS, dar și la nivel internațional, prioritatea mutațiilor spontane, remarcată de savantul Vasile Micu, fiind recunoscută de Societatea Geneticienilor din SUA. Autorul reușește să argumenteze perspectivele utilizării unor gene și mutații în programele de ameliorare a calității boabelor, reducerea conținutului de lignină în plantă și eficiența fotosintezei. O atenție deosebită este acordată mutațiilor care afectează sexul plantei de porumb, în baza cărora au fost propuse modele noi de producere a semințelor pe sectoarele de hibridare, înregistrate în trei brevete de invenții.

Grație rezultatelor științifice remarcabile și aptitudinilor manageriale excepționale, în anul 1986 doctorul habilitat Vasile Micu este ales director general al AȘP pentru Porumb și Sorg „Hibrid”, reorganizată în 1990 în AȘP „Porumbeni” și, ulterior, director al Institutului de Cercetări Științifice pentru Porumb și Sorg (actualmente ÎS Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”), funcție deținută până în anul 2008.

Savantul Vasile Micu reușește să aprofundeze cercetările în domeniul geneticii, ameliorării și producției de semințe la porumb și să le integreze cu studii specifice din domenii înrudite. Un interes deosebit prezintă rezultatele cercetărilor privind metodele genetice de sporire a calității nutritive a silozului prin reducerea conținutului de lignină în planta de porumb, expuse în monografia *Calitatea porumbului pentru siloz* publicată în coautorat cu dr. hab. A. Rotari și dr. G. Comarova în anul 1987 și valorificate în practică prin crearea unui hibrid cu conținut scăzut de lignină – Moldavschi 411 MRf.

Un domeniu aparte îl constituie cercetările teoretice și practice consacrate descrierii surselor și tipurilor de androsterilitate la porumb, rezultatele obținute în colaborare cu doctorul în științe agricole Eugenia Partas, punând bazele utilizării fenomenului (androsterilitatea de tip M și C) în sistemul de producere a semințelor hibride de porumb. Inovația propusă a contribuit la sporirea calității semințelor și purității biologice a hibridilor (gradul de hibridare de peste 98 la sută), precum și la omiterea lucrărilor manuale laborioase de înlăturare a paniculelor pe sectoarele de hibridare din Moldova, Ucraina, Rusia, Kazahstan și Belarus.

În semn de recunoaștere a valorii activității de cercetare desfășurate, în anul 1989 doctorul habilitat Vasile Micu este ales membru corespondent al AȘM la specialitatea Genetică și selecție, iar patru ani mai târziu, în 1993 – membru titular al AȘM la specialitatea Genetică aplicativă și agroecologie. În anul 1995 obține titlul de profesor universitar.

Considerat, pe bună dreptate, fondatorul școlii științifice de genetică și ameliorare a porumbului din Republica Moldova, academicianul Vasile Micu, pregătește 12 doctori în științe agricole și biologice, împărtășind cu dăruire din cunoștințele și experiența sa vastă. Pe parcursul activității, publică peste 200 de lucrări științifice, participă la numeroase reuniuni de talie internațională (congrese, conferințe, simpozioane), contribuie la crearea a peste 100 de hibridi de porumb omologați în diverse țări și cultivați anual pe suprafețe extinse.

Timp de 22 de ani cât a deținut funcția de director al institutului, a îmbinat cu succes atribuțiile de savant cu cele de manager, perioada dată fiind una dintre cele mai prolifiche din activitatea instituției, care capătă recunoaștere și apreciere nu doar în Republica Moldova, dar și peste hotarele ei. Savantul Vasile Micu reușește să diversifice direcțiile de cercetare ale institutului introducând în procesul de ameliorare plante aromatice, medicinale, decorative, legumicole etc. În colaborare cu doctorul în științe agricole Lilia Chisnician creează 39 de soiuri de plante aromatice și medicinale, incluse în Registrul Soiurilor de plante al Republicii Moldova. Acordă o atenție deosebită cercetărilor privind ameliorarea și producerea de semințe a culturilor legumicole. Inițiază un program de ameliorare și implementare a rapiței de toamnă, care prevedea testarea a peste 120 de soiuri și hibridi europeni, cei mai performanți fiind omologați și recomandați pentru implementare în gospodăriile agricole, fapt ce a contribuit la extinderea considerabilă a suprafețelor cultivate cu rapiță de toamnă în Republica Moldova, în anul 2007 atingându-se cifra de 55 de mii de hectare.

În calitatea sa de manager se preocupă de crearea bazei tehnico-materiale a institutului, soluționarea problemelor sociale, inclusiv asigurarea angajaților cu spațiu locativ, aptitudinile sale de administrator abil manifestându-se pe deplin la construcția uzinei de prelucrare a semințelor din Căușeni și a blocurilor locative din satul Porumbeni și orașul Chișinău.

În semn de recunoștință a realizărilor științifice și practice ce țin de crearea, testarea, brevetarea, omologarea, multiplicarea, implementarea, producerea de semințe pentru export și comercializarea hibridilor de porumb, inclusiv a formelor parentale, profesorul Vasile Micu este ales membru al Academiei de Științe din Rusia (1991), Ucraina (1993), România (1994) și Belarus (1995). Rezultatele sale remarcabile sunt apreciate cu înalte distincții de stat, precum medaliile „Pentru desțelenirea pământului” (1958), „Veteran al Muncii” (1987), „Insigna de Onoare” (1990), „Meritul Civic” (1994), „Dimitrie Cantemir” (2003) și suprema

decorație „Ordinul Republicii” (1994). Este laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova (1994), laureat al premiului Academiilor de Științe a Bielorusiei, Ucrainei și Moldovei (2006), Doctor Honoris Causa al UASM (2003).

Academicianul Vasile Micu participă activ la dezbaterile și ședințele organizate în cadrul AȘM, MADRM, MECC etc. înaintând propuneri privind intensificarea procesului de producție prin metode genetice la nivel molecular, elaborarea și implementarea biotehnologiilor moderne de transfer tehnologic și extensiune a plantelor de cultură. De apreciat implicarea sa în instruirea specialiștilor din complexul agroindustrial privind problemele stringente din domeniul geneticii, selecției și ameliorării culturilor agricole.

Nu poate fi trecută cu vederea nici activitatea lui fructuoasă în diferite comisii și asociații, pe parcursul carierei profesionale, octogenarul deținând funcția de vicepreședinte al Societății geneticienilor și amelioratorilor, membru al colegiului MAIA, a redacțiilor re-

vistelor „Agricultura Moldovei”, „Кукурюза и copro”, membru al Prezidiului CSAA, al SȘA a AȘM ș.a.

În puținele clipe de răgaz academicianul Vasile Micu caută refugiu în lumea cuvintelor, plămădindu-le în versuri, „situate în afara metaforei, deasupra metaforei, dincolo de metafore”, după cum scrie poetul N. Dabija în prefața volumului *Zile albe* (2002) și *Pe ruina inimii* (2008).

Cu ocazia jubileului de 80 de ani, adresăm Domniei Sale, academicianului Vasile Micu, sincere urări de bine, dorindu-i multă sănătate, succese, fericire, viață îndelungată alături de cei apropiați, dar și de marea familie a geneticienilor și amelioratorilor plantelor agricole din Republica Moldova. Dumnezeu să Vă lumineze calea spre tot ce este mai bun, să reușiți să treceți cu bine peste toate obstacolele, să țineți fruntea sus și să fiți încrezuți în propriile forțe.

Acad. Maria DUCA
Dr. Gheorghe TUDORACHE
Dr. Vasile MATICIUC

Ada Zevin. *Flori de câmp*, 1966, ulei, carton, 70 × 50 cm